

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการรับรู้ของนักศึกษาและการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตาม คณะ/วิทยาลัย ชั้นปี ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา
4. เพื่อศึกษาบทบาทและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
5. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตาม คณะ/วิทยาลัย จำนวนนักศึกษาในความดูแล ระยะเวลาการทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยพายัพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ระดับปริญญาตรี หลักสูตรปกติที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 920 คน และอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยพายัพ หลักสูตรปกติที่ปฏิบัติงานในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จาก 10 คณะและ 2 วิทยาลัย จำนวน 160 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ฉบับโดยฉบับที่ 1 สำหรับนักศึกษามี 4 ตอน และฉบับที่ 2 สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา มี 4 ตอนเช่นกัน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับ โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และนำผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์ พบว่าข้อคำถามส่วนมากมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และในส่วนของข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคพบว่า แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.927 และแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.934

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา ในการนำเสนอข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน ใช้สถิติ F-test และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การศึกษาบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษา

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นภาพรวม และข้อสรุปผลการวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ตามลำดับดังนี้

5.1.1.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.79 และ ความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาโดยเฉลี่ย 4 ครั้ง/ภาคการศึกษา

5.1.1.2 การรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ บทบาทด้านวิชาการ บทบาทด้านการพัฒนานักศึกษา และ บทบาทด้านทั่วไป โดยภาพรวมพบว่า

ด้านวิชาการ

ระดับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของการให้คำแนะนำในการค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับ กฎระเบียบ ข้อบังคับ และหลักสูตร ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียนให้เหมาะสมกับแผนการศึกษาและ เป็นไปตามหลักสูตร มีการวิเคราะห์ผลการเรียนและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียนให้เหมาะสมกับผลการเรียนของนักศึกษา และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการเพิ่ม-ถอนวิชาเรียน แต่ยังพบว่า นักศึกษามีการรับรู้ที่อาจารย์ที่ปรึกษา ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านวิชาการบางประการ เช่นกรณีให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ด้านการพัฒนานักศึกษา

ระดับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านการพัฒนานักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องการให้คำแนะนำในด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมสู่โลกอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา และให้คำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมนอกหลักสูตร แต่ยังพบว่า นักศึกษามีการรับรู้ที่อาจารย์ที่ปรึกษา ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านการพัฒนานักศึกษาบางประการ เช่นด้านบริการอนามัย ทุนการศึกษา และด้านให้การปรึกษาเบื้องต้นแก่นักศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพกาย สุขภาพจิต

ด้านทั่วไป

ระดับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาได้ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจข้อปฏิบัติของนักศึกษาให้คำปรึกษาแนะนำในกรณีที่นักศึกษามีปัญหา และ ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาที่รับรู้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษายังไม่ปฏิบัติหน้าที่ในด้านทั่วไป เช่น การพิจารณาคำร้องต่างๆของนักศึกษาให้ทันเวลา

5.1.1.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านบุคลิกภาพสรุปได้ดังนี้

ด้านความรู้ความสามารถ

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านความรู้ความสามารถโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่รับผิดชอบ และ มีความเข้าใจในความรู้สึกรักของนักศึกษา

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเต็มใจพร้อมที่จะให้คำปรึกษา มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาให้เป็นความลับ มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และ เต็มใจให้ความช่วยเหลือนักศึกษาอย่างสุดความสามารถ

ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านการมีมนุษยสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในเรื่องของอาจารย์ที่ปรึกษามีความโอบอ้อมอารี เจริญด้วยถ้อยคำที่เป็นมิตร และยิ้มแย้มแจ่มใส

ด้านบุคลิกภาพ

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านบุคลิกภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของอาจารย์ที่ปรึกษามีทัศนคติเชิงบวกในการให้คำปรึกษา ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา และมีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ ต่อนักศึกษา

5.1.1.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะ/วิทยาลัย 5 กลุ่มคณะ/วิทยาลัย พบว่า การรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบในรายด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามชั้นปี พบว่า การรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ความสามารถ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านบุคลิกภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.1.6 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (คะแนนเฉลี่ยสะสม) กับความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา (ครั้ง/ภาคการศึกษา) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากับความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาไม่สัมพันธ์กัน

5.1.2 การศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา การนำเสนอสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นภาพรวม และข้อสรุปผลการวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ตามลำดับดังนี้

5.1.2.1 อาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ส่วนมากเป็นเพศหญิง และมีคุณวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท มีประสบการณ์การทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเฉลี่ย 12.36 ปี และมีนักศึกษาในความดูแลโดยเฉลี่ย 19 – 20 คน

5.1.2.2 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านทั่วไป โดยภาพรวมพบว่า

ด้านวิชาการ

ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ด้านการเรียนแก่นักศึกษา มีการติดตามผลการเรียนของนักศึกษา พร้อมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ เมื่อผลการเรียนของนักศึกษาต่ำลง ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้พบว่ามีอาจารย์ที่ปรึกษาบางท่านที่ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทด้านวิชาการในประเด็นการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียนให้เหมาะสมกับแผนการศึกษาและเป็นไปตามหลักสูตรแก่นักศึกษา

ด้านการพัฒนานักศึกษา

ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านการพัฒนานักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของการให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมนอกหลักสูตร ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่นักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่โลกอาชีพ ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัย นอกจากนี้พบว่ามีอาจารย์ที่ปรึกษาบางท่านที่ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทดังกล่าวในบางประเด็น เช่น การให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับบริการต่างๆ ในสถาบัน เช่น บริการอนามัย การศึกษาและ ให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพกายและสุขภาพจิต

ด้านทั่วไป

ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา การทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล ทั้งในกรณีที่นักศึกษาร้องขอและไม่ร้องขอ และการชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจข้อปฏิบัติเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยพายัพ นอกจากนี้

พบว่า มีอาจารย์ที่ปรึกษาบางท่านที่ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทดังกล่าวในประเด็น ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

สำหรับความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา คำแนะนำทั่วไปและการลงทะเบียนเรียนแก่นักศึกษาพบว่า คะแนนความรู้ความสามารถโดยเฉลี่ยในการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวม เท่ากับ 6.03 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน) ซึ่งประเด็นที่อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่นักศึกษาได้แก่ รู้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาต้องเข้าตรวจสอบข้อมูลผลการลงทะเบียนของนักศึกษาในความดูแลในระบบ e-Registra เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการลงทะเบียนของแต่ละภาคการศึกษา รู้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาต้องเรียกประชุมนักศึกษาในความดูแลอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง และรู้ว่า การลงทะเบียนแบบเหมาจ่ายของนักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 22 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษา

และพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาที่ยังมีความรู้ความเข้าใจไม่ถูกต้อง ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาต้องให้คำแนะนำแก่นักศึกษาให้ไปติดต่อเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนฯ กรณีนักศึกษาลงทะเบียนแล้วไม่สามารถชำระเงินได้ทันตามกำหนด อาจารย์ที่ปรึกษาต้องแนะนำแก่นักศึกษา ว่า กรณี บอกลีกหลังสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาจะต้องได้รับการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอนและหัวหน้าสาขาวิชาที่นักศึกษาสังกัดจึงจะไม่ได้รับอักษร W สำหรับรายวิชานั้น

5.1.2.3 ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมพบว่า

ด้านความรู้ความสามารถ

ระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านความรู้ความสามารถโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา มีความเข้าใจในปัญหาของนักศึกษา และมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการให้คำปรึกษา

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษามีความเต็มใจพร้อมที่จะให้คำปรึกษา มีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือนักศึกษาอย่างสุดความสามารถ เก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาที่เข้ามาปรึกษาไว้เป็นความลับ

ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์

ระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้าน การมีมนุษยสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของการมีมนุษยสัมพันธ์ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นกันเองและเป็นมิตร

ด้านบุคลิกภาพ

ระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านบุคลิกภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของ การมีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ ต่อนักศึกษา การมีทัศนคติเชิงบวกในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา

5.1.2.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะ/วิทยาลัย 4 กลุ่มคณะ/วิทยาลัย พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนานักศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านวิชาการ และด้านทั่วไป การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามระยะเวลาการทำงานที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบในรายด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามจำนวนนักศึกษาในความดูแล พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบในรายด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.2.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะ/วิทยาลัย 4 กลุ่มคณะ/วิทยาลัย พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านความรู้ความสามารถ และ ด้านบุคลิกภาพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามระยะเวลาการทำงานที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านบุคลิกภาพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามจำนวนนักศึกษาในความดูแล พบว่าความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านบุคลิกภาพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

จากการสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยพายัพภาพรวมสรุปได้ดังนี้

นักศึกษาควรมีโอกาสเป็นผู้เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาได้ด้วยตนเองและสามารถเปลี่ยนอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปีละครั้ง อาจารย์ที่ปรึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกับนักศึกษาในความดูแลทำให้นักศึกษาไม่สามารถปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาได้ แต่พบว่าบางครั้งนักศึกษาก็จะไปปรึกษาอาจารย์ท่านอื่นแทน และสาขา/คณะ/มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาได้พบปะพูดคุย เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดและได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างอบอุ่น

นอกจากนี้ควรมีสถานที่ที่ใช้สำหรับให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสมเพื่อความสะดวกและเป็นความลับเฉพาะสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาส่วนตัว และนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาว่าควรมีคุณลักษณะโอปอ้อมอารี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นกันเอง และที่สำคัญควรมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้เติบโตไปตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละคนได้จริง

จากการสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยพายัพภาพรวมสรุปได้ดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษามีความพร้อมในการช่วยเหลือดูแลนักศึกษาหากแต่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ ให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ และการที่ไม่ได้สอนนักศึกษาในความดูแล ประกอบกับการลงทะเบียนแบบ Online ทำให้นักศึกษาไม่มีความคุ้นเคยกับอาจารย์ที่ปรึกษาส่งผลให้นักศึกษาไม่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษา แต่นักศึกษากลับไปพบกับอาจารย์ที่คุ้นเคยมากกว่า ควรมีสถานที่สำหรับการให้คำปรึกษาเพื่อสะดวกสำหรับนักศึกษาในการปรึกษาปัญหาส่วนตัว และควรมีระบบการส่งต่อที่ชัดเจน ในกรณีปัญหาที่เกินความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนในเรื่องกฎระเบียบต่างๆที่มีมากและเปลี่ยนแปลงบ่อย ประกอบกับการสื่อสารในองค์กรไม่ทั่วถึงและไม่ชัดเจน ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาติดตามข้อมูลไม่ทันหรือไม่มีข้อมูล

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการรับรู้ของนักศึกษาและการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ สามารถอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ โดยแยกตามกลุ่มที่ศึกษา 2 กลุ่มคือ กลุ่มนักศึกษา และ กลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

5.2.1 การรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา และความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

การรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของการให้คำแนะนำในการค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับ กฎระเบียบ ข้อบังคับ และหลักสูตร การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียนให้เหมาะสมกับแผนการศึกษาและเป็นไปตามหลักสูตร มีการวิเคราะห์ผลการเรียนและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียนให้เหมาะสมกับผลการเรียนของนักศึกษา และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการเพิ่ม-ถอนวิชาเรียน ซึ่งสอดคล้องกับที่ บุญเรียง ขจรศิลป์และสำเนา ขจรศิลป์ (2554) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการไว้ แสดงว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้การปรึกษาแก่นักศึกษา อันเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักศึกษา แต่มีข้อสังเกตที่น่าสนใจในประเด็นนี้คือ นักศึกษามีการรับรู้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษายังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านวิชาการ เช่น อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงกว่าปริญญาตรี และอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการเพิ่ม-ถอนวิชาเรียน แสดงว่ายังมีนักศึกษากลุ่มหนึ่งที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ตลอดจนการเพิ่ม-ถอนวิชาเรียนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องไกลตัว **ในด้านการพัฒนานักศึกษา** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำในด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมสู่โลกอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา และให้คำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตรและนอกหลักสูตร **และในด้านทั่วไป** ระดับการรับรู้ของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาได้ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจข้อปฏิบัติของนักศึกษา ให้คำปรึกษาแนะนำในกรณีที่นักศึกษามีปัญหา และ ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับที่ บุญเรียง ขจรศิลป์และสำเนา ขจรศิลป์ (2554) มหาวิทยาลัยพายัพ (2553) และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2555) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านบริการและการพัฒนานักศึกษา และด้านบริการทั่วไปไว้ แสดงว่าอาจารย์ที่ปรึกษารู้นหน้าที่และมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนมากยิ่งขึ้น แต่ยังคงพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนหนึ่งยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับบริการต่างๆ ในสถาบัน เช่น ด้านบริการอนามัย ทุนการศึกษา ตลอดจนไม่ได้ให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพกายและสุขภาพจิต การพิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของนักศึกษามักจะไม่ทันเวลา (ช้า) และ การติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ

การสื่อสาร ซึ่งพบว่า บุญเรียง ขจรศิลป์และสำเนา ขจรศิลป์ (2554) และ มหาวิทยาลัยพายัพ (2553) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการพัฒนานักศึกษาและด้านบริการทั่วไป ในประเด็นดังกล่าวไว้ แสดงว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนหนึ่งยังปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่ไม่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ในสถาบัน ตลอดจนให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพกายและสุขภาพจิตแก่นักศึกษา การพิจารณาคำร้องต่าง ๆ ตลอดจนการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยพายัพที่คอยให้บริการอยู่แล้ว นักศึกษาสามารถเข้าไปติดต่อใช้บริการได้ด้วยตนเอง หรือในเรื่องที่เกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องต่างๆอาจเป็นเพราะว่านักศึกษามักมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาใกล้หมดเวลาส่งคำร้องอาจารย์ที่ปรึกษาติดภาระกิจอื่น ๆ อยู่ในช่วงเวลาดังกล่าวจึงควรมีการประกาศขั้นตอน ระยะเวลา การทำคำร้องให้นักศึกษาทราบชัดเจนในคู่มือระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านความรู้ความสามารถ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่รับผิดชอบ และ มีความเข้าใจในความรู้ลึกของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับที่ บุญเรียง ขจรศิลป์และสำเนา ขจรศิลป์ (2554) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านความรู้ความสามารถไว้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ตลอดจนมีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับ หลักสูตร การลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา *ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม* ระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษามีความเต็มใจพร้อมที่จะให้คำปรึกษาซึ่งวัฒนา พิชราวณิช (2539) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่สามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายจะต้องเป็นผู้ที่เต็มใจให้ความช่วยเหลือผู้อื่น สนใจปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษา เอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งมหาวิทยาลัยพายัพ (2553) ได้กำหนดคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาทราบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาควรเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาให้เป็นความลับซึ่งมหาวิทยาลัยพายัพ (2553) และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครธานี, 2553 (อ้างใน สิริอร ช้อยุ่นและคณะ, 2554) ได้กำหนดไว้ในจรรยาบรรณอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะต้องรักษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ อีกทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ซึ่งสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2542) ได้กำหนดคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรสละเวลาพบนักศึกษาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อทราบปัญหาของนักศึกษา

และวัฒนา พิชราวณิช (2539) ได้กำหนดคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาว่าเป็นบุคคลที่ยอมเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่องานในหน้าที่ของตนเสมอ และคุณลักษณะในด้านคุณธรรมและจริยธรรมของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพคือ มีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือนักศึกษาอย่างสุดความสามารถ ซึ่งนภาพร อมรชัยเจริญ (2537) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาต้องเป็นผู้ที่เต็มใจให้ความช่วยเหลือผู้อื่น *ในด้านการมีมนุษยสัมพันธ์* ความคิดเห็นของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของอาจารย์ที่ปรึกษามีความโอ้อ้อมอารีและยิ้มแย้มแจ่มใส และ เจริญด้วยถ้อยคำที่เป็นมิตร ซึ่งวัฒนา พิชราวณิช (2539) ให้ความเห็น

เกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายคือต้องมีไหวพริบและปฏิภาณในการโต้ตอบ การสนทนา การให้คำปรึกษาอย่างฉลาดสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี *ด้านบุคลิกภาพ* ความคิดเห็นของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของอาจารย์ที่ปรึกษามีทักษะเชิงบวกในการให้คำปรึกษา ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา และมีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ ต่อนักศึกษา ซึ่งบุญเรียง ขจรศิลป์และสำเนา ขจรศิลป์ (2554) และมหาวิทยาลัยพายัพ (2553) ได้กำหนดคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาทราบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง อาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีความคิดในเชิงบวก ใจกว้าง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมถึงวัฒนา พัทธราวนิช (2539) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายต้องเป็นบุคคลที่ใจกว้าง สามารถรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ได้ทุกสถานการณ์

5.2.2 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามตัวแปร คณะ/วิทยาลัย ชั้นปี ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมและความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า การรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านคือด้านวิชาการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และ ด้านทั่วไปจำแนกตามตัวแปร คณะ/วิทยาลัย ชั้นปี ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ญัฐกานต์ พึ่งกุลและธนวัน ม่วงดี (2550) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาคณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยภาพรวมพบว่า นิสิตสังกัดภาควิชาต่างกัน และการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า การรับรู้ของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามตัวแปร คณะ/วิทยาลัย ชั้นปี และความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา มีความแตกต่างกัน ยกเว้น ตัวแปรระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ที่พบว่า การรับรู้ของนักศึกษาด้านวิชาการ และ ด้านการพัฒนานักศึกษา มีความแตกต่างกัน ซึ่งต่างจากการศึกษาของธีระดา ภิญโญ (2547) ที่ทำการศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มรัตนโกสินทร์ ในด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม บทบาทด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการทดสอบสมมติฐานระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมทั้ง 3 ด้านพบว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมและระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในภาพรวมของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน แต่สำหรับนักศึกษาที่มีคณะวิชาและสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในภาพรวมของอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งกับนักศึกษาทุกกลุ่มทุกระดับชั้นปี และทุกระดับความรู้ความสามารถ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามตัวแปร คณะ/วิทยาลัย ชั้นปี ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามตัวแปร คณะ/วิทยาลัย ชั้นปี ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา มีความแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามตัวแปร คณะ/วิทยาลัย ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา มีความแตกต่างกัน ผลที่พบนี้สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ ทิพากร (2549) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพพระนครใต้ ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านความรู้และประสบการณ์โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษาในทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มาจากคณะ/วิทยาลัย ระดับความรู้ความสามารถ และความถี่ในการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาที่แตกต่างกันจะทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันในคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งในเรื่องความรู้ความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรม การมีมนุษยสัมพันธ์ และ บุคลิกภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับตัวแปรชั้นปีพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวแตกต่างจากที่ ธนัชชกรณ์ เย็นใจพระ (2553) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนชลพิณิจฉนิชการพบว่าคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์จำแนกตามระดับชั้นปีโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2.3 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาใน *ด้านวิชาการ* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาด้านการเรียนแก่นักศึกษา มีการติดตามผลการเรียนของนักศึกษา พร้อมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ เมื่อผลการเรียนของนักศึกษาต่ำลง ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งบุญเรียง ขจรศิลป์ และ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2554) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการคือ ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการค้นคว้า ให้คำปรึกษาแนะนำหรือช่วยเหลือนักศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเรียน ตลอดจนให้คำแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิดแก่นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 และมหาวิทยาลัยพายัพ (2553) ได้กำหนดบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการคือ ให้การแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้าและติดตามผลการเรียนของ

นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ แต่ยังมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทด้านวิชาการในประเด็นการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียนให้เหมาะสมกับแผนการศึกษาและเป็นไปตามหลักสูตรแก่นักศึกษาทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีการลงทะเบียนแบบ Online ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีโอกาสให้คำปรึกษาก่อนที่นักศึกษาจะลงทะเบียนและการที่นักศึกษาเลือกเองอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ การนัดประชุมกับนักศึกษาก่อนการลงทะเบียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้งจึงถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง **ด้านการพัฒนานักศึกษา** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของการให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมนอกหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่นักศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่โลกอาชีพ ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัย ซึ่งบุญเรียง ขจรศิลป์และสำเนา ขจรศิลป์ (2554) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2555) และมหาวิทยาลัยพายัพ (2553) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านบริการและพัฒนา นักศึกษาคือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ตลอดจนให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ ได้แก่ ลักษณะของงาน สภาพแวดล้อมของงาน ตลาดแรงงาน ตลอดจนจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ แต่ยังมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทดังกล่าวในประเด็น ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเกี่ยวกับบริการต่างๆ ในสถาบัน เช่นบริการอนามัย ทุนการศึกษาและ ให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพกายและสุขภาพจิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยพายัพที่คอยให้บริการอยู่แล้ว นักศึกษาสามารถเข้าไปติดต่อใช้บริการได้ด้วยตนเอง บริการอนามัย ทุนการศึกษา และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพกาย สุขภาพจิต **ด้านทั่วไป** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งในเรื่องของ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา การทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล ทั้งในกรณีที่นักศึกษาร้องขอและไม่ร้องขอ และการชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจข้อปฏิบัติเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยพายัพ ซึ่งบุญเรียง ขจรศิลป์และสำเนา ขจรศิลป์ (2554) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านทั่วไปไว้คือ อาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสถาบันเพื่อดูแลช่วยเหลือนักศึกษาที่รับผิดชอบ ติดต่อกับนักศึกษาด้วยวิธีการต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นอกจากนี้ในบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามแนวคิดของวินสตันและคณะ (Winston Theory et al., 1988) ระบุไว้คืออาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทหน้าที่ในด้านการแนะนำและให้คำปรึกษา ได้แก่ การให้ข้อมูลทั่วไป วิธีการปรับตัว การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย รูปแบบและวิธีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา การแนะนำเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับของสถานที่ควรทราบ รวมทั้งข้อมูลด้านกิจการนักศึกษา นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการควรกระตุ้นให้นักศึกษารู้จักกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาของตนเอง และการให้คำปรึกษาแนะนำ ควรคำนึงถึงความต้องการของนิสิตนักศึกษาเป็นหลัก แต่ยังมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทดังกล่าวในประเด็นชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ทราบว่าตนมีหน้าที่ในการชี้แจงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่นักศึกษา

ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาใน **ด้านความรู้ความสามารถ** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของ

อาจารย์ที่ปรึกษา มีความเข้าใจในปัญหาของนักศึกษา และมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกันกับที่ บุญเรียง ขจรศิลป์ และ สำเนา ขจรศิลป์ (2554) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรี คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถ ได้แก่ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ ที่ปรึกษาวิชาการ มีความรู้เรื่องกระบวนการให้คำปรึกษา เข้าใจแนวคิดและมีทักษะในการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา และมีความสามารถในการดูแลให้ความช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อมีปัญหา เช่นกันกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครธانی, 2553 (อ้างใน สิริอร ช้อยุ่นและคณะ, 2554) ได้กำหนดคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีต้องรับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี *ด้านคุณธรรมและจริยธรรม* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความเต็มใจพร้อมที่จะให้คำปรึกษา มีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือนักศึกษาอย่างสุดความสามารถ สอดคล้องกับ วัฒนา พัชราวาณิช (2539) ซึ่งให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายต้องสนใจปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษา เอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ เช่นกันกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครธانی, 2553 (อ้างใน สิริอร ช้อยุ่นและคณะ, 2554) ได้กำหนดคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีต้องมีความจริงใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาควรเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาที่เข้ามาปรึกษาไว้เป็นความลับ ซึ่ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2553) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครธانی (2553) กล่าวถึงจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ต้องรักษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลให้เป็นความลับ *ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของการมีมนุษยสัมพันธ์ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเป็นกันเองและเป็นมิตร ซึ่ง นภาพร อมรชัยเจริญ (2537) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีต้องมีมนุษยสัมพันธ์ดี รวมถึง บุญเรียง ขจรศิลป์ และ สำเนา ขจรศิลป์ (2554) วัฒนา พัชราวาณิช (2539) ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมาย ต้องมีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ รักความยุติธรรม มีระเบียบกฎเกณฑ์ และเช่นเดียวกับที่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2555) และ มหาวิทยาลัยพายัพ (2553) กำหนดคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี มีความจริงใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สำหรับ *ด้านบุคลิกภาพ* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของ การมีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ ต่อนักศึกษา การมีทัศนคติเชิงบวกในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2542) อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีบุคลิกภาพที่ช่วยให้ไวใจ อยากเข้าไปปรึกษา เป็นกันเอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีท่าทางน่าเชื่อถือ ศรัทธา รวมถึง บุญเรียง ขจรศิลป์ และ สำเนา ขจรศิลป์ (2554) กล่าวไว้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาต้องใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ มีความคิดในเชิงบวก ในขณะที่ วัฒนา พัชราวาณิช (2539) ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายต้องเป็นบุคคลที่ใจกว้างสามารถรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ได้ทุกสถานการณ์

5.2.4 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามตัวแปร คณะ/วิทยาลัย พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกานต์ พึ่งกุศลและธนวัน ม่วงดี (2550) ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาคณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยภาพรวมและในบทบาทด้านวิชาการ ด้านการบริการและพัฒนานิสิต และด้านอื่น ๆ พบว่า อาจารย์ที่สังกัดภาควิชาต่างกัน มีการนัดพบนิสิตต่อภาคเรียนต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับการดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในภาพรวมและในทุกด้าน ส่วนตัวแปร จำนวนนักศึกษาในความดูแล และระยะเวลาการทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยพายัพ ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกานต์ พึ่งกุศลและธนวัน ม่วงดี (2550) ที่พบว่าเมื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามระยะเวลาการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ภาระงานสอน/สัปดาห์ และจำนวนนิสิตในที่ปรึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับการดำเนินงานไม่แตกต่างกันด้วย รวมทั้งงานวิจัยของ อาทิตย์ เสารังใหญ่ (2545) เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษากิจการรรมนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และมีประสบการณ์การทำงานด้านกิจการนักศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่องานกิจการนักศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ งานวิจัยของสุจิตรา ศรีประสิทธิ์ (2554) ที่ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริง และปัญหาที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา ที่พบว่า ทัศนะต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป กับอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาต่ำกว่า 5 ปีไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาทุกท่านรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาได้เหมือนกันไม่ว่าจะมีประสบการณ์การเป็นอาจารย์มายาวนานมากหรือน้อยต่างกัน หรือมีภาระงานสอนที่ต่างกัน ตลอดจนการมีนักศึกษาในความดูแลที่ต่างกัน แต่อาจารย์ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้อย่างสมบูรณ์ ดูแลนักศึกษาทุกคนอย่างดี ไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยพายัพได้ให้ความสำคัญกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษากำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ จัดทำระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและคู่มือให้ทุกคณะได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาได้

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามตัวแปร คณะ/วิทยาลัย จำนวนนักศึกษาในความดูแล ระยะเวลาการทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยพายัพ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านบุคลิกภาพ มีความแตกต่างกันในตัวแปรคณะ/วิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกานต์ พึ่งกุศลและธนวัน ม่วงดี (2550) ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาคณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยภาพรวมพบว่า อาจารย์ที่สังกัดภาควิชา

ต่างก็มีการดำเนินงานอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในภาพรวมและในทุกด้าน ส่วนตัวแปร จำนวนนักศึกษาในความดูแล และระยะเวลาการทำงานที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยพ่ายัพ ไม่มีความแตกต่างกันสอดคล้องกับที่อาทิตย์ เสารังใหญ่ (2545) เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานด้านกิจการนักศึกษาต่างกัน แต่มีทัศนะต่องานกิจการนักศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และณัฐกานต์ พิงกุลและธนวัน ม่วงดี (2550) ที่พบว่าเอาอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาต่างกัน ภาระงานสอน/สัปดาห์ และจำนวนนิสิตในที่ปรึกษาต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาทุกท่านให้ความสำคัญในคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในทุกด้านเหมือนกัน ถึงแม้จะมีประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาต่างกัน การมีภาระงานสอนที่ต่างกัน ตลอดจนการมีนักศึกษาในความดูแลที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยพ่ายัพมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมให้อาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาในความดูแลได้พบปะพูดคุยกัน อย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง
2. ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนเทคนิคหรือทักษะที่จำเป็นสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาแก่อาจารย์ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. ควรมีการจัดระบบบริหารงานอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนจัดทำหรือปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษา หรือระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนให้การบริหารงานระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ควรมีการจัดประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ระหว่างคณาจารย์ในคณะ/วิทยาลัย
5. ควรนำผลการศึกษาที่พบเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาไปแก้ไขปรับปรุง เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้กำลังใจแก่อาจารย์ที่ปรึกษา
6. ควรมีการจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาได้รับทราบและตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนเปิดภาคการศึกษา
7. ในการปฐมนิเทศนักศึกษาควรมีการชี้แจงระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้นักศึกษาได้รับทราบ เพื่อชี้ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับจากการมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและจะช่วยให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา
8. ควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนางานระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา
2. ควรทำการศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงตามทัศนะของนักศึกษา

PAYAP UNIVERSITY